

Fiil türleri ve düzensiz fiiller

Düzenli ve düzensiz form

Almanca birçok fiil düzenlidir. Bu fiillerin köküne basit ve belirli bir ek getirilir. Ancak yazımın biraz farklı olduğu bazı varyasyonlar vardır. Fiilin kökünde değişikliklerin olduğu bir grup düzensiz fiil de vardır.

Yazım varyasyonları - genel bakış

Kökü –d veya –t ile bitenler

Almancada fiilin kökünün sonu –d veya –t ile biten fiiller bulunur. Bu fiillere du için –st ve er/sie/es ve ihr için –t ekini doğrudan eklediğimizde telaffuzu zor olur. Bu yüzden bu eklerden önce bir –e ekleriz.

<i>mastar</i>	<i>kök</i>	<i>Çekimli fiil</i>	
arbeiten	arbeit	du arbeitest	çalışmak
kosten	kost	es kostet	Ederi, değeri olmak
reden	red	ihr redet	konuşmak

atmen ve regnen gibi fiiller

Kökü bir **sessiz harf +n** veya **m** ile biten fiiller de bir **e** harfine ihtiyaç duyar.

<i>mastar</i>	<i>kök</i>	<i>çekimli fiil</i>	
atmen	atm	du atmest	nefes almak
regnen	regn	es regnet	yağmur yağmak

Örnekler:

Du atmest sehr heftig.	Oldukça ağır nefes alıyorsun.
Herr Maier arbeitet bei Siemens.	Bay Maier Siemens'te çalışıyor.
Es regnet schon wieder!	Yine yağmur yağıyor
Das Buch kostet 5 Euro.	Bu kitap 5 yuro ediyor.
Ihr redet zu viel.	Çok fazla konuşuyorsunuz.

Sadece **du, er/sie/es** ve **ihr** etkilenir

Fazladan **e** sadece **du, er / sie / es** ve **ihr** için çekimlenirse eklenir:

ich arbeite	wir arbeiten
du arbeitest	ihr arbeitet
Sie arbeiten	Sie arbeiten
er/sie/es arbeitet	sie arbeiten

sonu -s, -ss, -ß, -x, -z, -tz ile biten kökler

Normalde **du** için fiil çekim eki **-st'**dir, ancak fiilin kökü **s, ss** veya **ß** ile bitiyorsa, **du** için çekim olarak bir **t** ekleyin:

<i>mastar</i>	<i>Çekimli fiil</i>	
reisen	du reist	seyahat etmek
küssen	er küsst	öpmek
heißen	du heißt	adı olmak

Örnekler:

Reist du wieder nach Italien?	Tekrar İtalya'ya seyahat ediyor musun?
Du heißt doch Frank, oder?	Senin adın Frank, değil mi?
Susi küsst gern.	Susi öpmeyi seviyor.

Kökü **x**, **z**, veya **tz** ile biten birkaç fiil için aynı kalıp uygulanır

faxen	du faxt	faks göndermek
tanzen	du tanzt	dans etmek
schwitzen	du schwitzt	terlemek

Sesli harf değişiklikleri olan düzensiz fiiller

Kökteki sesli harfin şimdiki zamanda değiştiği bir grup Almanca fiil vardır. Bu değişiklikler yalnızca **du** ve **er / sie / es** formlarında geçerlidir. Diğer eklerin hiçbiri etkilenmez. İşte bazı sık kullanılan fiillerdeki örnekler:

<i>mastar</i>	<i>çekimli fiil</i>	
schlafen	er schläft	uyumak
essen	sie isst	yemek yemek
sprechen	du sprichst	konuşmak
lesen	du liest	okumak
sehen	er sieht	görmek

Örnekler:

Liest du gern Harry Potter?	Harry Potter okumayı sever misin?
Er sieht ein Fußballspiel.	O bir futbol maçı izliyor.
Sie isst gern Pizza.	O pizza yemeyi seviyor.
Sprichst du Deutsch?	Almanca konuşur musun?
Sie schläft bis elf Uhr.	O saat onbire kadar uyur.

Kalıplara dikkat edelim

Bu değişiklikler yalnızca sınırlı sayıda fiil için geçerlidir. Bu fiilleri ezbere öğrenmek en iyisidir. Bir fiilin nasıl değiştiğini tahmin etmenize yardımcı olabilecek belirli kalıplar da vardır. bunlar:

a → ä

e → i

e → ie

İşte daha detaylı örnekleri.

a 'nın ä olması

bu kalıbı takip eden – **schlafen** hariç – önemli fiiller şunlardır:

fahren →	du fährst, er/sie/es fährt	araba sürmek
halten	du hältst, er/sie/es hält	tutmak, durdurmak
tragen	du trägst, er/sie/es trägt	taşımak
waschen	du wäschst, er/sie/es wäscht	yıkamak

Örnekler:

Du fährst morgen nach Hause.	yarın eve gidiyorsun
Gleich fällt es runter!	şimdi her an düşecek!
Er trägt ein neues T-Shirt.	Yeni bir T-shirt giyiyor.

e'nin i'ye dönüşmesi

sprechen ve **essen** fiilleri köklerindeki sesli harfleri **e**'den **i**'ye dönüştüren iki önemli fiildir. Bu kalıbı takip eden diğer fiiller şunlardır:

geben →	du gibst, er/sie/es gibt	vermek
helfen	du hilfst, er/sie/es hilft	yardım etmek
treffen	du triffst, er/sie/es trifft	buluşmak
werfen	du wirfst, er/sie/es wirft	fırlatmak, atmak

Örnekler:

Er hilft Frau Maier.	Bayan Maier'e yardım ediyor.
Triffst du heute Angelika?	Bugün Angelika ile buluşuyor musun?
Er wirft den Ball zu Beckham.	Topu Beckham'a atıyor.

nehmen fiili de **e**'den **i**'ye dönüşüm kalıbını izler, ancak daha büyük yazım çeşitlerine sahiptir. İşte tüm formlar:

ich nehme	wir nehmen
du nimmst	ihr nehmt
Sie nehmen	Sie nehmen
er/sie/es nimmt	sie nehmen

Örnekler:

Nimmst du Kaffee oder Tee?	Çay mı yoksa kahve mi alıyorsun?
-----------------------------------	----------------------------------

Ernimt ein heißes Bad.

Sıcak bir banyo alıyor.

e'den ie'ye dönüşüm

e sesinin uzun telaffuz edildiği **sehen** ve **lesen** gibi bazı fiiller, **e** harflerini şu şekilde değiştirir:

sehen	→	du siehst, er/sie/es sieht	görmek
lesen		du liest, er/sie/es liest	okumak

Diğer önemli bir fiil **empfehlen**

empfehlen	→	du empfiehlst, er/sie/es empfiehlt	tavsiye etmek
------------------	---	---	---------------

Örnekler:

Ersieht Jutta nicht. Jutta'yı görmüyor.

Sie empfiehlt Tee. O çay tavsiye ediyor.

Düzensiz fiilleri nerede bulabiliriz

Çekimlenirken köklerinde sesli harf değişimi olan tüm fiiller düzensiz fiillerdir. Çoğu ders kitabının ve sözlüklerin arkasında, genellikle güçlü fiiller olarak da adlandırılan düzensiz fiillerin bir listesini bulacaksınız. Bu kitabın arkasında da bulabilirsiniz. Ancak dikkatli olun: düzensiz fiillerin tümü şimdiki zamanda yazımlarını değiştirmez.

Diğer düzensiz fiiller

Şimdiki zamanda bile düzenli olarak çekimlenmeyen iki tür fiil grubu vardır.

- Sein 'olmak' ve haben 'sahip olmak' fiilleri (Unite 4'e bakın)
- Modal fiiller(Unite 18'e bakın)

Alıştırma 3.1

Aşağıdaki fiillerin şimdiki zamanda tüm şahıs zamirlerine göre çekimini yazınız.(**ich, du, er/sie/es, wir, ihr, Sie, sie**)

- 1 arbeiten
- 2 tanzen
- 3 heißen
- 4 reisen

Egzersiz 3.2

İşte sık kullanılan düzensiz fiillerin bir listesi. Şimdiki zamanda sesli harfini değiştirenlerin karşısına

tik, değişmeyenlerin karşısına bir çarpı koyun. İlk ikisi sizin için yapıldı. Cevaplarınızı kontrol etmek için bir fiil listesi kullanın.

bleiben	X	helfen		schreiben		stehen	
essen	✓	kommen		schwimmen		tragen	
fahren		nehmen		sehen		treffen	
geben		lesen		singen		trinken	
gehen		schlafen		sprechen		waschen	

Egzersiz 3.3

Avusturyalı ge bir televizyon sunucusu olan Hans Homann'ın kendisi hakkında söyledikleri. Onun kısa bir portresini yazmak için bu bilgiyi kullanın. İlk cmle senin için yapıldı.

- 1 Ich heiße Hans Homann. → Er heißt Hans Homann.
- 2 Ich komme aus Wien.
- 3 Ich arbeite für das sterreichische Fernsehen.
- 4 Ich spreche natürlich Deutsch, aber auch Englisch und Spanisch.
- 5 Ich lese gern Kriminalromane.
- 6 Ich fahre auch gern Ski und schwimme viel.
- 7 Ich sehe gern alte Filme mit Marlene Dietrich.
- 8 Ich schlafe oft lange.
- 9 Ich reise gern.
- 10 Und ich helfe am Wochenende alten Leuten.

Alıştırma 3.4

Aşağıdaki cümleleri almancaya çeviriniz:

- 1 O bir kitap okuyor.
- 2 Peter Almanca ve İngilizce konuřuyor.
- 3 Biz almanca ve ingilizce konuřuyoruz.
- 4 Magda pizza yemeyi seviyor.
- 5 Ben bir bira alayım lütfen.
- 6 Onun bir birası var.
- 7 O bir T-shirt giyiyor.
- 8 Yağmur yağıyor.

Kontrol listesi	✓
1 hangi çekimlerde kökte bir sesli harf deęiřiklięi olur?	
2 Nereelerde fazladan bir e kullanılır?	

3 Eđer kök s ile bitiyorsa ne yapman gerektiğini hatırlıyor musun?	
4 En yaygın kök ünlü değişikliği nelerdir?	